

21 Μαΐου, 1996

[ΠΙΚΗΣ, Π., ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ/στές]

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ ΚΑΙ ΑΛΛΗ,

Εφεσείουσες - Εναγόμενες

v.

ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

*Εφεσίβλητου - Ενάγοντα.**(Πολιτική Έφεση Αρ. 8848)*

Κώλυμα — Κώλυμα εξ υποσχέσεως (promissory estoppel) — Προϊτιποθέσεις δημιουργίας.

Μαρτυρία — Δικογραφία, δεν αποτελεί μαρτυρία, αλλά επενεργεί στον προσδιορισμό των επιδίκων θεμάτων.

5

Πολιτική δικονομία — Δικόγραφα — Υπεράσπιση — Ισχυρισμοί στην υπεράσπιση, δε λαμβάνονται υπόψη κατά την έκδοση απόφασης κατόπιν απόδειξης της υπόθεσης του ενάγοντα στην απουσία του εναγόμενου.

10

Με σύσταση της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας παραχώρησε υποτροφία στην εφεσείουσα - εναγόμενη 1 για σπουδές στην ορθοπδική στο εξωτερικό. Ήταν όρος της συμφωνίας, ότι μετά το πέρας των σπουδών της θα επέστρεφε για να εργαστεί στην Κύπρο, διαφορετικά θα ευθύνετο να πληρώσει αποζημιώσεις. Η εφεσείουσα - εναγόμενη 2 εγγυήθηκε την εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων της εφεσείουσας - εναγόμενης 1.

15

Η Κυπριακή Δημοκρατία με αγωγή της εναντίον των εφεσείουσών - εναγόμενων, διεκδίκησε αποζημιώσεις, επειδή η εφεσείουσα - εναγόμενη 1 δεν επέστρεψε στην Κύπρο για να εργαστεί.

20

Μετά από αλληπάλληλες αναβολές και αφού κατά την ημερομηνία που η υπόθεση ήταν ορισμένη για απόδειξη δεν εμφανίστηκαν ούτε οι εφεσείουσες - εναγόμενες ούτε ο διαηγόρος τους, το Δικαστήριο, αφού άκουσε μαρτυρία καταδίκασε τις εφεσείουσες - εναγόμενες σε αποζη-

25

μύσεις.

5 Με έφεσή τους, οι εφεσείδουσες - εναγόμενες προσέβαλαν την απόφαση επικαλούμενες εξ υποσχέσεως κώλυμα (promissory estoppel) που κατά τους ισχυρισμούς τους προέκυψε από την παράλειψη των εφεσιβλήτων - εναγόντων να απαντήσουν σε επιστολή της εφεσείδουσας - εναγομένης 1 για αναστολή της υποχρέωσής της να επιστρέψει και εργαστεί στην Κύπρο λόγω σοβαρών οικογενειακών λόγων. Άλλοι λόγοι ακύρωσης που πρότειναν ήταν αφ' ενός η έκδοση απόφασης ενώ η αγωγή ήταν ορισμένη για απόδειξη και όχι ακρόαση και αφ' ετέρου ότι η απόφαση εκδόθηκε ανεξάρτητα από τους ισχυρισμούς που προβάλλονταν στην υπεράσπιση.

15 *Αποφασίστηκε ότι:*

- 15 (1) Δεν προέκυπτε εξ υποσχέσεως κώλυμα. Μπορεί να προκύψει μόνο από σαφείς και θετικές παραστάσεις οι οποίες γίνονται από το πρόσωπο προς το οποίο οφείλετο η συμβατική υποχρέωση, ως αποτέλεσμα των οποίων ο οφειλέτης βασιζόμενος σ' αυτές αναπροσαρμόζει τη συμπεριφορά του επί του προκειμένου με τρόπο που θα ήταν άδικο σε μεταγενέστερο στάδιο να κληθεί να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις.
- 20 (2) Ο ορισμός της υπόθεσης για απόδειξη εξυπακούει ότι κατά την ορισθείσα ημερομηνία το Δικαστήριο θα ακούσει μαρτυρία για την απόδειξή της που είναι και ο σκοπός για τον οποίο η υπόθεση ορίζεται για ακρόαση.
- 25 (3) Η υπεράσπιση δεν αποτελεί μαρτυρία αλλά δικόγραφο στο οποίο προσδιορίζονται οι θέσεις του εναγομένου έναντι των διεκδικήσεων του ενάγοντα και το πρωτόδικο Δικαστήριο ορθά δεν τους έλαβε υπόψη κατά την έκδοση της απόφασής του μετά από ακρόαση μαρτυρίας μόνο από τον ενάγοντα.
- 30 (4) Έκδοση απόφασης μετά από απόδειξη της υπόθεσης στην απουσία του εναγομένου ο οποίος γνώριζε την ημερομηνία ορισμού της δεν παραβιάζει το Άρθρο 30.3 του Συντάγματος.
- 35

Η έφεση απορρίφθηκε με έξοδα.

40

Αναφερόμενη υπόθεση:

Ελληνική Τράπεζα Ατθ ν. Πολυδαρίδη και Άλλων (1993) 1 Α.Α.Δ. 68.

Έφεση.

Έφεση από τις εναγόμενες κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας που δόθηκε στις 20/11/92 (Αρ. Αγωγής 9915/90), κατόπιν απόδειξης της απαίτησης του ενάγοντα με την 5
προσαγωγή σχετικής προς τούτο μαρτυρίας στην απουσία των εναγομένων.

N. Κληρίδης, για τις Εφεσείουσες. 10

Πρ. Μιχαήλ (δ/νίς), για τον Εφεσίβλητο.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Γ.Μ. Πικής, Π. 15

ΠΙΚΗΣ, Π.: Η Δημοκρατία ενήγαγε την εφεσείουσα 1, με αξίωση την καταβολή εκκαθαρισμένης αποζημίωσης για την παράβαση συμφωνίας, βάσει της οποίας της χορηγήθηκε, με σύσταση της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, υποτροφία της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, για σπουδές στην Ορθοπτική στο εξωτερικό. 20

Η εφεσείουσα 1 τελείωσε τις σπουδές της το 1970. Αντίθετα προς τη συμβατική της υποχρέωση, δεν επέστρεψε για να εργαστεί στην Κύπρο για την προβλεπόμενη από τη συμφωνία περίοδο, παράλειψη η οποία την καθιστούσε υπόλογη σε αποζημιώσεις, καθοριζόμενες βάσει του κώδικα ο οποίος τέθηκε στη συμφωνία. 25

Η εφεσείουσα 2 εγγυήθηκε την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της εφεσείουσας 1. Η αγωγή στρέφεται και εναντίον της ως εγγυήτριας. 30

Οι εφεσείουσες παραδέχτηκαν στην Υπεράσπισή τους τα γεγονότα τα οποία στοιχειοθετούν την Απαίτηση. Το μόνο γεγονός που αμφισβητείται είναι ο αριθμός των επιστολών που τους απέστειλε η Δημοκρατία, προειδοποιώντας τες για τη λήψη δικαστικών μέτρων, σε περίπτωση μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεών τους. 35

Στην αποδοχή των διεκδικήσεων της Δημοκρατίας για την παροχή θεραπείας, παρεμβάλλεται, όπως οι εφεσείουσες ισχυρίστηκαν στην Υπεράσπιση, εξ υποσχέσεως κώλυμα (promissory estoppel), το οποίο προέκυψε από την παράλειψη των εφεσιβλήτων να απαντήσουν σε επιστολή της εφεσείουσας 1, που στάλθηκε το 1971, για την αναστολή της υποχρέωσής της να επιστρέψει και να εργαστεί στην Κύπρο, λόγω σοβαρών οικογενειακών λόγων. 40

Τα γεγονότα τα οποία προβάλλονται δε στοιχειοθετούν την Υπεράσπιση την οποία επικαλούνται οι εφεσείουσες. Εξ υποσχέσεως κώλυμα μπορεί να προκύψει μόνο από σαφείς και θετικές παραστάσεις, οι οποίες γίνονται από το πρόσωπο προς το οποίο οφείλεται η συμβατική υποχρέωση, ως αποτέλεσμα των οποίων ο οφειλέτης, βασιζόμενος σ' αυτές, αναπροσαρμόζει τη συμπεριφορά του επί του προκειμένου, με τρόπο που θα ήταν άδικο σε μεταγενέστερο στάδιο να κληθεί να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις - (βλ., μεταξύ άλλων, *Ελληνική Τράπεζα Αντ. ν. Πολυδωρίδη και Άλλων* (1993) 1 Α.Α.Δ. 68.

Η ακρόαση της υπόθεσης αναβλήθηκε επανειλημμένως, λόγω της ανετοιμότητας ή απουσίας των διαδίκων ή των δικηγόρων τους, ή λόγω έλλειψης χρόνου του Δικαστηρίου. Η τελευταία φορά που αναβλήθηκε ήταν η 16η Οκτωβρίου, 1992. Την ημέρα εκείνη η υπόθεση ορίστηκε "για απόδειξη" στις 20 Νοεμβρίου, 1992. Η αναβολή δόθηκε, όπως συνάγεται από το πρακτικό, για να παρασχεθεί ακόμα μια ευκαιρία στο δικηγόρο των εφεσείουσών να επικοινωνήσει με τις πελάτιδές του στο εξωτερικό, για το συμβιβασμό της υπόθεσης.

Στις 20 Νοεμβρίου, 1992, δεν εμφανίστηκαν ούτε οι εφεσείουσες ούτε ο δικηγόρος τους. Οι εφεσίβλητοι προσήγαγαν μαρτυρία, προς θεμελίωση της Απαιτήσής τους, υπό το φως της οποίας εκδόθηκε απόφαση ως η Απαιτήση, με έξοδα.

Με την έφεση επιζητείται η ακύρωση της απόφασης, για τους ακόλουθους λόγους:-

30 1. Η υπόθεση ορίστηκε για απόδειξη και όχι για ακρόαση.

Ο λόγος αυτός στερείται ολωσδιόλου ερείσματος. Ο ορισμός της υπόθεσης για απόδειξη, εξυπακούει ότι, κατά την ορισθείσα ημερομηνία, το Δικαστήριο θα ακούσει μαρτυρία για την απόδειξή της, που είναι και ο σκοπός για τον οποίο υπόθεση ορίζεται για ακρόαση.

2. Η απόφαση εκδόθηκε ανεξάρτητα από τους ισχυρισμούς που προβάλλονται στην Υπεράσπιση.

40 Η Υπεράσπιση συνιστά δικόγραφο, στο οποίο προσδιορίζονται οι θέσεις του εναγομένου έναντι των διεκδικήσεων του ενάγοντα. Η δικογραφία επενεργεί στον προσδιορισμό των επιδίκων θεμάτων. Δε συνιστά μαρτυρία ούτε αποδεικτικό υλικό για την απόδειξη των εκατέρωθεν ισχυρισμών. Άλλωστε, όπως έχουμε επισημάνει, η Υπε-

ράσπιση συνιστούσε, στην ουσία, παραδοχή της Απαιτήσης. Όπως έχουμε υποδείξει, οι ισχυρισμοί των εφεσειουσών για την παρεμβολή κωλύματος στις διεκδικήσεις των εφεσιβλήτων εστερούντο νομικής βάσης.

5

3. Παράβαση των δικαιωμάτων των εφεσειουσών που κατοχυρώνονται στο Άρθρο 30 του Συντάγματος.

Δε διαπιστώνεται καμιά παραβίαση των δικαιωμάτων που κατοχυρώνει το Άρθρο 30 και, ειδικά, η παράγραφος 3. Οι εφεσείουσες γνώριζαν ότι η υπόθεση ήταν ορισμένη ενώπιον του Δικαστηρίου κατά την καθορισμένη ημερομηνία. Μάλιστα, όπως αναγράφεται στο πρακτικό, η αγωγή είχε αναβληθεί στη συγκεκριμένη ημερομηνία με τη σύμφωνη γνώμη και των δύο μερών. Η παρουσία των εφεσειουσών δεν αποτελούσε προϋπόθεση για την ακρόαση της υπόθεσης. Χωρίς οποιοδήποτε δικαιολογητικό για την απουσία των εφεσειουσών, όχι μόνο ήταν επιτρεπτό, αλλά αποτελούσε καθήκον του Δικαστηρίου να επιληφθεί της υπόθεσης.

10

15

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.

20

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.